

Rühmade arutelud

Keskkonnahariduse konverents
24. oktoober

**Keskkonnaharidus
kliimateadlikkuse teel**

KESKKONNAAMET

KLIIMAMINISTEERIUM

TOETAB

EKHÜ
Eesti Keskkonnahariduse Ühing

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Keskuste kvaliteedi hindamine

Keskuste kvaliteedi hindamine on seotud kolme vaatega:

- anda **tellijatele kindlustunne**, et valitud keskkonnaharidusprogramme pakutakse eeldataval (kirjeldatud, tellijate üldised arusaamad) tasemel;
- arendada keskkonnahariduse kvaliteeti **headest kogemustest õppimise** kaudu (võrgustumine, koostöö ja vastastikune teadmus, võibolla ka hindamine);
- 2025. aastast plaanis suunata KIKi keskkonnaprogrammist õppeprogrammide läbiviimise toetus haridusasutuste asemel keskkonnahariduse keskustele.
Millised on kriteeriumid, mis näitavad kvaliteetset keskust (nt programm, juhendajad, keskuse võimekus ja toimepidevus, eeskuju ja nähtavus)?

Keskkonnaharidus
kliimateadlikkuse teel

KESKKONNAAMET

KLIIMAMINISTEERIUM

TOETAB

EKHÜ
Eesti Keskkonnahariduse Ühing

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Keskuste kvaliteedi hindamine: kokkuvõte

- Vajab defineerimist, mis on keskkonnahariduskeskus (kas eelkõige juriidiline keha või on oluline ka füüsiline/virtuaalne asukoht?)
- Ettepanek: anda kõigile võimalus, kes vastavad kvaliteedile.
- Keskuste kompetents programmide juhendamisel:
 - programmid (kirjeldus, murakamärgis, toimumise järel põhjendatud tagasiside KIK-le ja juhendajale);
 - juhendajad (erialane sobiv haridus, regulaarsetäiendõpe);
 - juhendamiseks + ohutuse tagamiseks vajalikud vahendid;
 - nähtavus (keskkonnaharidus.ee, keskkonnateadlikkuse teemad?);
 - toimepidevuse tagamine (riskianalüüs, suutlikkus täita lubadused).
- *Kui eesmärgiks on programmide juhendamise võimekus ja kvaliteet, siis tuleks KÕIKI hinnata ühesuguste kriteeriumite alusel (arvestades niihästi peamiselt kompetentsile orienteeritud, st väliskeskkonnas tegevusi kui ka vajadusel neid tegevusi, mis vajavad siseruume, sh enda omi või renditud ruume, nt loomadega seotud programmid aastaringset kvaliteedi pakkumiseks).*

Keskkonnaharidus
kliimateadlikkuse teel

KESKKONNAAMET

KLIIMAMINISTEERIUM

TOETAB

EKHÜ
Eesti Keskkonnahariduse Ühing

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Juhendajate pädevusmudeli enesearengu töövahend ja käsiraamat (õppevara): kokkuvõte

- Kas kogutakse statistikat mudeli kasutamisest, millise pädevusega kõige enam tegeletakse? Nendel teemadel võiks korraldada koolitusi.
- Enesearengu tööriista juures võiks olla eraldi koht (keskkond), kuhu saab vahendi kasutaja sisestada soove, mis teemal oleks koolitust vaja. Sarnaste soovide kogunemisel saab koolituse planeerida.
- Õppija saab lisada oma lahendusi kasutatud lugudele (koguda kokku).
- Võimalus saata oma õpetuslik kogemuslugu (koguda kokku).

**Keskkonnaharidus
kliimateadlikkuse teel**

KESKKONNAAMET

KLIIMAMINISTEERIUM

TOETAB

EKHÜ
Eesti Keskkonnahariduse Ühing

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Õppeprogrammide läbiviimise toetus keskkonnahariduse keskustele

2025. aastast plaanis suunata KIKi keskkonnaprogrammist õppeprogrammide läbiviimise toetus haridusasutuste asemel keskkonnahariduse keskustele.

Töörühmas arutelu: mis tingimustel toetust jagada (nt ühikuhind, murakamärgis), kas või kuidas tagada üle-eestiline piirkondlik kaetus, programmide toimumist tõendavad dokumendid, rahastusperioodi pikkus...

**Keskkonnaharidus
kliimateadlikkuse teel**

KESKKONNAAMET

KLIIMAMINISTEERIUM

TOETAB

EKHÜ
Eesti Keskkonnahariduse Ühing

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Õppeprogrammide läbiviimise toetus keskkonnahariduse keskustele: kokkuvõte

- Taotlejad on keskused, kes kujundavad keskkonnateadlikkust, kes vastavad keskkonnahariduse ja -teadlikkuse tegevuskavas olevale mõistele.
- Suurendada õppetegevuses teadlikumat osalemist, toetada keskkonnahariduskeskuste arengut.
- Keskus saab kasutada osa raha enda haldustegevuste katmiseks.
- Keskused teevad enne vooru avanemist koolidega eeltööd ära.
- Juhendaja saab minna keskkonnaharidusprogrammiga kooli.
- Ühisprojektid erinevate keskuste vahel on lubatud.
- Programmidele registreerimise vorm, tagasiside, mis on ka tagantjärgi kontrollitavad.
- Teavitamine: Keskkonnaharidus.ee portaal, KIK uudiskiri, koolide list, koolidele otsepostitused.
- Üks klass saab KIK rahastusega ühe programmi.

**Keskkonnaharidus
kliimateadlikkuse teel**

KESKKONNAAMET

KLIIMAMINISTEERIUM

TOETAB

EKHÜ
Eesti Keskkonnahariduse Ühing

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Formaal- ja mitteformaalhariduse koostöö keskkonnahariduse lõimimiseks õppekavadesse

Keskkonnahariduse valdkonnas on formaal- ja mitteformaalhariduse koostöö saanud pigem normiks. Kuidas aga saavutada veelgi paremad tulemused, sh keskkonnahoidlikum ja ressursitargem käitumine?

Mida selleks vajavad koolid/lasteaiad?

Millised ootused on keskkonnahariduskeskustel?

**Keskkonnaharidus
kliimateadlikkuse teel**

KESKKONNAAMET

KLIIMAMINISTEERIUM

TOETAB

EKHÜ
Eesti Keskkonnahariduse Ühing

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Formaal- ja mitteformaalhariduse koostöö keskkonnahariduse lõimimiseks õppekavadesse: kokkuvõte

Taust: riiklikul tasandil on koostamisjärgus formaalhariduse (FH) ja mitteformaalhariduse (MFH) lõimingu kontseptsioon. Laiem eesmärk tõsta õppija autonoomset motivatsiooni, keskkonnahoidlikumat käitumist. Probleemid: riiklik süsteem puudub, kasutatakse erinevaid andmekeskondi, erinev arusaam.

Mida vajavad lasteaiad ja koolid? Millised ootused on keskkonnahariduskeskustel?

- Julgustada MFH (õppeprogrammis) osalemist kirja panema kooli õppekavasse. Kooli juhtkond peab siis ka seda olulisemaks.
- Suurendada koolides MFH tegevuses osalemisel häälestamist ja teadmiste kasutamist (eel- ja järeltegevused).
- Koolide jaoks on pakkumisi palju, aga võimalused osalemiseks piiratud.
- Õpilasele “looduspäevik”, kuhu oma loodusega tutvumine kirja panna – tekitab suurema võimaluse ja iseseisva õpimotivatsiooni.
- MFH ootused grupile/tegevustele ei peaks piirduma ainult õppekava punktidega, jääks võimalus pakkuda üldpädevuste toetamist.
- Õpetajate ootus on ikkagi õppeprogrammi seos RÕK-iga.
- MFH ootus on, et grupiga kaasasolev õpetaja on teadlik ja õppetegevust toetav.
- Parandada (õpetaja vaatenurgast) keskkonnahariduse portaali ÕP otsingumootorit; lisada märge “uuendatud/uus”.

**Keskkonnaharidus
kliimateadlikkuse teel**

KESKKONNAAMET

KLIIMAMINISTEERIUM

TOETAB

EKHÜ
Eesti Keskkonnahariduse Ühing

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Keskkonnateadlikkuse edendamine ühiskonnas: kokkuvõte I

- Kui riigil pole raha, kelle roll siis keskkonnaharidus laiemalt on? **Põhiseadus!**
- Arendatakse Looduskeskust Tallinnas, mujal keskusi suletakse. Keskkonnaharidust ei peeta poliitikas rahastamisel/otsustamisel prioriteediks.
- Palju rolle delegeeritakse MTÜdele.
- See ei ole kestlik, keskkonnaharidus on riikliku olulisusega.
- JÄRJEPIDEVUS on ülioluline keskuste, looduslaagrite, hariduse osas.
- Kõrvalpilk: tavalist inimest ei huvita keskkonnateemad, teadlikkus on nõrk. Prügi sorteerimise näide.

Keskkonnaharidus
kliimateadlikkuse teel

KESKKONNAAMET

KLIIMAMINISTEERIUM

TOETAB

EKHÜ

Eesti Keskkonnahariduse Ühing

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Keskkonnateadlikkuse edendamine ühiskonnas: kokkuvõte II

- **Lapsed loodusesse rohkem!** Nad on meil koolis “käes”. Sideme loomine. Influentserite/eeskujude kasutamine kooli sees (vanemad õpilased).
- **Eeskuju** olulisus ja igapäevane praktika, nt prügi sorteerimine (meie enda, koolis).
- Koolisisene huvi tekitamine. Nt ülikoolidest keskkonna antropoloog kooli, kes tooks uut teadmist naturaalselt, mitte ülevalt alla (eeskuju Bergeni ülikoolist). Kuidas jõuda faktipõhisest õpetamisest laiemale teadlikkuseni? Mõjuisikute kasutamine.
- **Kohalik kogukond** on huvitatud oma laste arengust - KOV. MTÜde eestvedajad väsivad, põlevad läbi. Projektipõhisus pole jätkusuutlik.
- **Noortele võimalus korraldada** üritusi ja muuseas käsitleda keskkonnateemasid. Täiskasvanud saame kätte laste kaudu. AEG! Suvel rohkem tegevusi, nt looduslaagrid.

Keskkonnaharidus
kliimateadlikkuse teel

KESKKONNAAMET

KLIIMAMINISTEERIUM

TOETAB

EKHÜ
Eesti Keskkonnahariduse Ühing

Iceland
Liechtenstein
Norway grants